

[Waldorff]

at udvikle evner og anlæg, og kulturpolitikken skal fremme fællesskab og kommunikation mellem mennesker. Det er et højt ideal, og hvis det skal have nogen mening at sige sådan nogle ting, så må det betyde, at man vil arbejde bevidst på at fremskaffe forudsætningerne for, at dette kan blive bare en smule til virkelighed.

Dér ligger det sådan, at for det første er muligheden for at etablere alternative aktiviteter ringe. Ministeren er selv inde på det. Det møder mange gange modstand fra lokale myndigheder. Vi har eksemplet fra Ballerup, hvor et lokalt kulturcenter blev umuliggjort. Vi har også set staten i den rolle med hensyn til Christiania, som jo har været diskuteret meget her.

Den anden side af det, som måske er nok så vigtig, er de forudsætninger, man giver børnene for senere at udvikle sig kulturelt. Der skal man sammenholde ministerens hovedintentioner – det er jeg ikke i tvivl om – med, hvad der faktisk foregår. Inden for uddannelsessystemet laver man nedskæringer på de kreative fag, og man isolerer disse kreative fag til at være sådan nogle specielt musiske, hvor man kan sidde og lege lidt med noget ler og sådan noget, men hvor det bliver adskilt fra hele tilværelsen i skolen. Inden for daginstitutionerne har man også lavet dratiske nedskæringer.

Lige præcis når vi taler om kommunikation, vil jeg godt tage bare ét eksempel, som jeg selv har kendskab til. Det drejer sig om et 4-årigt barn, som desværre endnu ikke havde lært at tale. Det hang uden tvivl sammen med sociale problemer i familien, det var et psykisk betonet problem, men den pågældende daginstitution havde desværre skåret talepædagogen væk, så det kunne der ikke rigtig blive gjort noget ved. Det lyder måske som et lidt søgt eksempel, men det er ikke desto mindre et meget konkret udtryk for, hvordan kulturpolitikken kan blive totalt meningsløs, hvis ikke den hører sammen med den økonomiske politik.

Så kan jeg tilføje som en lille ting, at i forbindelse med konflikterne på daginstitutionerne har man set forskellige forsøg på at forhindre pressen i at komme ind på institutionerne og selv undersøge, hvordan forholdene var. Det skete her i København, og det var socialborgmester Pelle Jarmer, der tegnede sig for det.

Et meget væsentligt træk ved redegørelsen er, at hele klasseaspektet er totalt fraværende i kulturministerens redegørelse. De sociale klasser eksisterer simpelt hen ikke. Ministeren er ganske vist inde på nogle ting med, at dette med formidlingen af finkulturen måske ikke er helt uproblematisk, men det er ligesom ikke blevet fulgt op af en erkendelse af, at kulturaktivitet og kulturbehov er klasse-specifikke. Sagen er, at i det officielle Danmark er der ikke noget, der hedder arbejderkultur; det er ikke et begreb, der eksisterer, man taler ikke om det. Der nævnes kun i redegørelsen arbejderlitteratur, men det er netop noget andet. Der er ikke her tale om en aktivitet, som ligesom er mere udbredt i arbejderklassen. Der er tale om enkelte forfattere, som forsøger at skrive sig ind i nogle lidt mere fornuftige sammenhænge.

De samværsformer og aktiviteter, som arbejderklassen tidligere har haft, er i dag under nedbrydning og er ved at blive erstattet med et passivt forbrug af kulturprodukter, som dels er skabt af en anden klasse, dels er formidlet igennem en kapitalistisk vareproduktion. Egentlige arbejderkulturaktiviteter ser vi kun i nogle ganske enkelte glimt, hvor arbejderklassen ligesom bliver revet ud af sin hverdag, f. eks. i strejkesituationer, og bliver i stand til at forholde sig mere bredt til sin egen tilværelse. Der er f. eks. Sabroesmedene, som i forbindelse med deres konflikt i 1975 pludselig får et overskud til at begynde at skrive et teaterstykke, og Uniprintarbejderne og mange andre, BT-arbejderne, som laver en plade, hvor de går ind i en kulturel aktivitet, som helt præcist forholder sig til deres egne problemer. Men det er stadig væk glimt, og det er bestemt ikke noget, der fremmes fra officielt hold, tværtimod.

Som et sidste eksempel på, hvordan klasseaspektet ligesom er fraværende i redegørelsen, kan jeg nævne den sætning om, at børnene er genstand for en kulturel udbygning. Nej, sådan er det faktisk ikke. Børnene i Ordrup, der som fritidsaktiviteter har ridning, et rigt udbud af andre fritidsmuligheder, mulighed for et relativt frit valg af kulturaktiviteter, er ikke underlagt en udbygning. Det er børnene i brokvartererne eller dem, som er blevet flyttet til forstadskvartererne, der mangler fritidsmuligheder og er henvist til den masseproducerede kulturindustri.